# Mülakat ve Etkili Konuşma

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

**KONU ÖZETİ**

- **Mülakat:** Alanında tanınmış bir kişiyi tanıtmak ya da bir konudaki görüşlerini öğrenmek için önceden zamanı belirlenerek yapılan, soru-cevap biçimindeki görüşmedir. Görüşme yazıya geçirilerek ya da kayıt olarak yayımlanır.
- **Hazırlık:** Görüşmeci, konuşacağı kişiyi önceden araştırır, bilgi toplar ve sorularını hazırlar. Sorular okurun ilgisini çekecek, merakını giderecek nitelikte ve yansız olmalıdır.
- **Görüşme ve yayımlama:** Görüşmeci konuşmacının sözünü kesmez, gereksiz sorularla konuyu dağıtmaz. Metnin başında kişinin mesleği, eserleri, görüşmenin amacı ve yeri tanıtılır. Cevaplar **değiştirilmeden, saptırılmadan** aktarılır; görüşmeci ya olduğu gibi ya da öne çıkarmak istediği noktalara göre bir planla yayımlar.
- **Etkili konuşma:** Konuşma bir plana (giriş – gelişme – sonuç) bağlanır; konuya uygun örneklerle desteklenir. Ses tonu, vurgu, telaffuz, akıcılık, göz teması ve beden dili konuşmanın etkisini artırır. Güzel ve tatlı dil, dinleyicinin gönlünü kazanır.
- **Altı şapka tekniği:** Bir konuyu farklı bakış açılarından ele almayı sağlar: **beyaz** (bilgi, veri), **kırmızı** (duygu, sezgi), **siyah** (olumsuz yönler, riskler), **sarı** (olumlu yönler, faydalar), **yeşil** (yaratıcı, yeni fikirler), **mavi** (süreci yönetme, özetleme).

## KOLAY Isınma Soruları (1–10)

**1** Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

( ) Mülakatın zamanı önceden belirlenir.
( ) Görüşmeci, aldığı cevapları okura daha ilgi çekici gelmesi için değiştirebilir.
( ) Görüşmeci, görüşeceği kişi hakkında önceden araştırma yapmalıdır.
( ) Görüşme sırasında konuşmacının sözü sık sık kesilmelidir.

**2** Aşağıdakilerden hangisi **mülakatın** tanımına en uygundur?

A) Bir yazarın kendi hayatını anlattığı yazı
B) Bir olayın tanıklarının anlatımına dayanan haber
C) Bir konunun kanıtlarla savunulduğu yazı
D) Gezilip görülen yerlerin anlatıldığı yazı
E) Tanınmış bir kişinin görüşlerini öğrenmek için önceden planlanarak yapılan soru-cevap biçimindeki görüşme

**3** Altı şapka tekniğindeki şapka renklerini temsil ettikleri bakış açılarıyla eşleştiriniz.

1. beyaz 2. kırmızı 3. siyah 4. sarı 5. yeşil 6. mavi
a) olumlu yönler b) yaratıcı fikirler c) bilgi ve veriler
ç) duygular d) süreci yönetme, özetleme e) olumsuz yönler, riskler

4 Bir görüşmeci, ünlü bir besteciyle mülakat yapmadan önce aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

A) Bestecinin hayatı ve eserleri hakkında araştırma yaparak sorularını hazırlamalıdır.
B) Sorularını görüşme sırasında rastgele belirlemelidir.
C) Bestecinin cevaplarını önceden kendisi yazmalıdır.
D) Görüşmenin zamanını belirlemeden bestecinin evine gitmelidir.
E) Yalnızca kendi görüşlerini anlatmaya hazırlanmalıdır.

5 Etkili bir konuşmanın planını oluşturan üç bölümü yazınız.

6 Aşağıdakilerden hangisi konuşmanın etkisini artıran **sözsüz (beden dili)** unsurlardan biridir?

A) Konuyu önceden araştırmak
B) Konuşmayı plana bağlamak
C) Kaynak listesi hazırlamak
D) Dinleyicilerle göz teması kurmak
E) Sözcükleri doğru telaffuz etmek

7 Mülakat metninin **girişinde** genellikle aşağıdakilerden hangisine yer verilir?

A) Görüşmecinin çocukluk anılarına
B) Konuyla ilgisi olmayan güncel haberlere
C) Görüşülen kişinin mesleği, eserleri ve görüşmenin amacına
D) Okurlardan gelen şikâyetlere
E) Görüşmenin sonunda varılan kesin yargılara

8 "Ağzından bal akmak" deyimi aşağıdakilerden hangisini anlatır?

A) Çok yemek yemeyi
B) Tatlı ve güzel konuşmayı
C) Az konuşmayı
D) Yalan söylemeyi
E) Yüksek sesle konuşmayı

9 Mülakatta görüşmecinin görüşme sırasında dikkat etmesi gereken iki kuralı yazınız.

10 Altı şapka tekniğinde "Bu düşüncenin olası sakıncaları nelerdir?" sorusunu hangi şapkayı takan kişi sorar?

A) Beyaz şapka B) Sarı şapka C) Yeşil şapka D) Siyah şapka E) Kırmızı şapka

## ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **Görüşmeci:** Heykel yapmaya kaç yaşında başladınız?
**Sanatçı:** On iki yaşındaydım. Dedemin marangoz atölyesindeki tahta parçalarından küçük kuşlar oyardım.
**Görüşmeci:** Eserlerinizde neden hep kuş figürleri var?
**Sanatçı:** Kuş benim için özgürlüğün en sade hâli. Bir de o atölyenin kokusu…
**Görüşmeci:** Sizce genç heykeltıraşlar yeterince destek görüyor mu?
**Sanatçı:** Atölye sayısı artıyor ama malzeme hâlâ çok pahalı.
Bu mülakat bölümüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

A) Sanatçının sanata başlama süreci öğrenilmek istenmiştir.
B) Sanatçının eserlerindeki bir ayrıntının nedeni sorulmuştur.
C) Sanatçının sanat ortamıyla ilgili görüşü alınmıştır.
D) Soru-cevap biçiminde bir düzenleme vardır.
E) Görüşmeci, sanatçının cevaplarını kendi görüşleriyle değiştirerek aktarmıştır.

12 **Görüşmeci:** Heykel yapmaya kaç yaşında başladınız?
**Sanatçı:** On iki yaşındaydım. Dedemin marangoz atölyesindeki tahta parçalarından küçük kuşlar oyardım.
**Görüşmeci:** Eserlerinizde neden hep kuş figürleri var?
**Sanatçı:** Kuş benim için özgürlüğün en sade hâli. Bir de o atölyenin kokusu…
**Görüşmeci:** Sizce genç heykeltıraşlar yeterince destek görüyor mu?
**Sanatçı:** Atölye sayısı artıyor ama malzeme hâlâ çok pahalı.
Bu mülakata eklenebilecek, okurun ilgisini çekecek **açık uçlu** bir soru yazınız.

13 Aşağıdaki soruların hangisi bir mülakatta **yansızlık** ilkesine uygun **değildir**?

A) Son romanınızı yazarken nelerden etkilendiniz?
B) Karakterlerinizi nasıl oluşturuyorsunuz?
C) Önceki kitaplarınız pek beğenilmedi; bu romanın da aynı akıbete uğramasından korkmuyor musunuz?
D) Okurlarınızdan nasıl tepkiler alıyorsunuz?
E) Yazmaya ayırdığınız bir günü anlatır mısınız?

14 Bir öğrenci, sınıfta "Kitap okumanın faydaları" konusunda konuşma yapacaktır. Aşağıdakilerden hangisi **giriş** bölümü için en uygun cümledir?

A) Hepimizin hayatında, bir kitabın bizi bambaşka bir dünyaya götürdüğü bir an olmuştur; bugün size bu yolculuğu anlatacağım.
B) Sonuç olarak kitap okumak herkes için gereklidir.
C) Üçüncü olarak okuma, kelime hazinemizi zenginleştirir.
D) Dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.
E) Bu örnekler de gösteriyor ki okuyan insan daha dikkatli olur.

15 "Okul bahçesine kitap okuma köşesi kurulmalı mı?" konusunda **sarı** ve **siyah** şapkalarla birer görüş yazınız.

16 Aşağıdakilerden hangisi mülakatı **gündelik bir sohbetten** ayıran özelliktir?

A) Karşılıklı konuşmaya dayanması
B) Görüşmenin zamanının ve sorularının önceden planlanması
C) Tanınmış kişilerle yapılabilmesi
D) Yazıya geçirilebilmesi
E) Gazete ve dergilerde yayımlanabilmesi

17 Bir konuşmacı, sunumu sırasında dinleyicilerin sıkıldığını fark etmiştir. Konuşmacının aşağıdakilerden hangisini yapması **en uygundur**?

A) Konuşmayı hemen bitirip sahneden inmek
B) Konuya ilişkin ilginç bir örnek vererek ses tonunu canlandırmak
C) Daha hızlı konuşarak konunun kalanını yetiştirmek
D) Dinleyicilere sıkıldıkları için sitem etmek
E) Notlarından okumaya devam edip dinleyicilere bakmamak

18 Mülakat metinlerinde görüşmecinin cevapları **değiştirmeden** aktarması neden önemlidir? Açıklayınız.

19 Altı şapka tekniğinde **mavi şapka** takan kişinin görevi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tartışmanın akışını düzenlemek ve sonunda söylenenleri özetlemek
B) Yalnızca duygularını dile getirmek
C) Konuyla ilgili sayısal verileri sunmak
D) Yeni ve yaratıcı fikirler üretmek
E) Düşüncenin faydalarını sıralamak

20 Aşağıdaki durumların her birinde konuşmacının yaptığı hatayı yazınız.
a) Konuşmacı sunumu boyunca elindeki kâğıttan başını kaldırmadan okudu. .....
b) Konuşmacı o kadar hızlı konuştu ki dinleyiciler birçok sözcüğü anlayamadı. .....

## ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Bir öğrenci okul gazetesi için emekli bir öğretmenle mülakat yapmış, görüşmeyi yazıya geçirirken şunları yapmıştır:
I. Öğretmenin cevaplarından bazılarını daha çarpıcı olsun diye yeniden yazmış,
II. Metnin başına öğretmenin kısa bir tanıtımını eklemiş,
III. Görüşmenin yerini ve amacını belirtmiş,
IV. Kendi düşüncelerini öğretmenin sözleriymiş gibi aktarmıştır.
Öğrencinin yaptıklarından hangileri mülakat kurallarına **aykırıdır**?

A) I ve II B) II ve III C) I ve IV D) III ve IV E) Yalnız II

22 "Konuşmak bir sanatsa dinlemek de onun görünmeyen yarısıdır. İyi bir görüşmeci, sorusunu sorduktan sonra susmayı bilen kişidir. Çünkü en değerli cevaplar, çoğu zaman beklenmedik bir sessizliğin ardından gelir."
Bu parçada asıl vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

A) Görüşmelerde sessizliğin hiç olmaması gerektiği
B) Konuşmanın dinlemekten daha önemli olduğu
C) Görüşmecinin çok soru sorması gerektiği
D) İyi bir görüşmecinin iyi bir dinleyici de olması gerektiği
E) Cevapların önceden bilinmesi gerektiği

**23** Aşağıdaki konuşma değerlendirme notlarından hangisi **beden dili** ile ilgili değildir?

A) Konuşurken sürekli yere baktı.
B) Ellerini ceplerinde tuttu.
C) Yüz ifadesi anlattıklarıyla uyumluydu.
D) Dinleyicilere dönük, dik bir duruş sergiledi.
E) Konuşmasında dolgu sözcüklerini ("şey, yani, ıı") çok kullandı.

**24** Bir mülakatta görüşmeci şu soruyu sormuştur: "Kitaplarınızı seviyor musunuz?"
Bu sorunun mülakat için neden **uygun olmadığını** açıklayınız ve soruyu daha verimli bir soruya dönüştürünüz.

**25** Altı şapka tekniğiyle "Okulda cep telefonu kullanımı" tartışılmaktadır.
I. "Telefonlar derste dikkati dağıtabilir."
II. "Araştırmalara göre öğrencilerin çoğu günde üç saatten fazla telefon kullanıyor."
III. "Telefonla ders sırasında sözlük ya da ansiklopediye hızlıca ulaşılabilir."
IV. "Telefonumu elimden alacakları düşüncesi beni çok huzursuz ediyor."
Bu görüşleri sırasıyla hangi şapkaların sahipleri dile getirmiştir?

A) sarı – beyaz – siyah – mavi
B) siyah – mavi – yeşil – kırmızı
C) siyah – beyaz – sarı – kırmızı
D) beyaz – siyah – sarı – yeşil
E) kırmızı – beyaz – sarı – siyah

**26** "Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır." atasözü, etkili konuşmayla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini destekler?

A) Yumuşak ve nazik bir söyleyiş, en zor kişileri bile ikna edebilir.
B) Etkili konuşmacı yüksek sesle konuşmalıdır.
C) Konuşmada kısa cümleler tercih edilmelidir.
D) Konuşmacı, dinleyicisini korkutarak etkilemelidir.
E) Konuşmadan önce mutlaka not alınmalıdır.

27 Okulunuzun kütüphanesinde uzun yıllar görev yapmış bir kütüphaneciyle mülakat yapacaksınız. Mülakatınız için bir **giriş paragrafı** (2-3 cümle) ve üç **açık uçlu** soru yazınız.

28 Aşağıdakilerden hangisi mülakatın **yayımlanma** aşamasıyla ilgili doğru bir bilgi değildir?

A) Görüşme olduğu gibi yayımlanabilir.
B) Vurgulanmak istenen noktalar öne çıkarılarak bir planla yayımlanabilir.
C) Görüşme ses kaydı ya da notlar yardımıyla yazıya geçirilir.
D) Görüşmenin içeriği değiştirilmemelidir.
E) Görüşmeci, okurun ilgisini çekmek için konuşmacının söylemediği sözleri de metne ekleyebilir.

29 "Bir sunumu unutulmaz kılan, çoğu zaman slaytlardaki bilgiler değil, konuşmacının dinleyicilerle kurduğu bağdır. - - - -"
Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilirse anlam bütünlüğü sağlanır?

A) Slaytlarda en fazla beş satır yazı bulunmalıdır.
B) Göz teması kuran, sesine duygu katan konuşmacı, bilgiyi de dinleyicinin belleğine yerleştirir.
C) Sunumlar genellikle on beş dakika sürer.
D) Bilgisayar kullanımı sunumları kolaylaştırmıştır.
E) Dinleyiciler sunum sonunda soru sormamalıdır.

30 Bir mülakat metninde görüşmeci, sanatçının uzun bir cevabının yalnızca bir bölümünü aktarmış ve atladığı yeri "(...)" işaretiyle göstermiştir.
Görüşmecinin bu davranışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Mülakat kurallarını çiğneyerek sanatçının sözlerini değiştirmiştir.
B) Sanatçıya ait olmayan sözleri metne eklemiştir.
C) Görüşmeyi hiç yazıya geçirmemiştir.
D) Görüşü saptırmadan, vurgulamak istediği noktaları öne çıkaran bir plan uygulamıştır.
E) Soruları görüşme sırasında rastgele belirlemiştir.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**